1890. XXII. évfolyam. 25. szám Szerda, február 5.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . 10 frt—kr.
Fél évre . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . . 2 „ 50 „

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvanutcza, 1563. szám, Dusánszky ház. — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben: TELEGDI K. LAJOS könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a apostalhivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü a többször hirdetések alkalmával a legolcsóbb árért vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetés vagy reclamot magában foglaló ujdonság sora 50 krajczár.

„Nyilttér"-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 kr. Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint SCHERMAN H. könyv, irodájában is. Név nélkül vagy bérmentetlenül bekküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak.

M. NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Szabadság — és igazság.

1874-ben meghozták a második választási törvényt. 1875-ben Tisza Kálmán miniszter lett. Az 1874-iki XXXIII. tcz. 89. §-a igy hangzik: »A kérvénynyel megtámadott választások érvénye felett a curia itél.« Tizenöt esztendeje, hogy a törvény igy szól és tizenöt esztendeje, hogy Tisza másképen cselekszik.

Ha régi romboló befolyása megmarad a kormány-tanácsban, ne is várja senki, hogy az a törvény valaha csakugyan végre lesz hajtva. De kicsoda ma már olyan rövidlátó, hogy Tisza Kálmánt a kormányban vezető erőnek tartsa. Más emberek jöttek, hinnünk kell, hogy más időket hoztak magukkal.

Szilágyi Dezső tegnapelőtti beszédéből tavaszi langy fuvallat száll felénk. A kortos-világ vad fergetegére az igazság tiszta napját igéri nekünk. És mi az igéretek között különbséget tudunk tenni.

Mert megigérték már a választási törvényben a megtámadott választások feletti biráskodásra vonatkozó szakasznak részletes törvénynyel való életbeléptetését máskor is, többször is. De a szó szó maradt még akkor is, mikor a törvényjavaslat beterjesztetett ugyan, hanem — csodálatos — a kormánypárt nyilt lázadása folytán a napi rendről egyszerüen lemaradt. Azaz hogy, dehogy csodálatos. Mindenki tudja, hogy az magának a kormánynak titkos hozzájárulása nélkül lehetetlen lett volna.

A szabadság legtökéletesebb formája a parlamenti képviselet. Ezért küzdöttek nálunk a 40-es évek nagy alakjai, ezt valósitotta meg a nagyok közt legnagyobb, ki szent küzdelmeinek már életében vértanuja lett. De hát a mi ma uralkodik nálunk, ez a rendszer, melyet Tisza Kálmán és pártja oly perfid kijátszás árán is fenn akart tartani, mint a sok közül az 1883-iki hitszegés volt, — ez a jogállamnak az a legtökéletesebb rendszere, melyet egy dicső nemzedék vére-hullásával akart hazájának megmenteni? Ezért küzdöttek a legjobbjaink?

Nem, ők nem azért áldozták életöket, a mit ma itt parlamentaris szabadságnak csufolnak. Más ideál volt az ő küzdelmeik czélja. A jog-állam erős, fényes épületének alapjait szentelték ők meg vérökkel s nagy lelkük visszasir a tulvilágból, ha látják az általuk megvetett fundamentomon összetákolt hitvány deszkabódét.

Egy nagy német pessimista könyvet irt a XIX. század conventionalis hazugságairól. Azt mondja, hogy e hatalmas század második felében az emberiséget fentartó valamennyi nagy eszme elvesztette a maga belső erkölcsi tartalmát. Igy a szabadság is üres formává lett, melyből kilopták az igazságot. A parlamentaris forma nálunk is csak forma immár, melyből hiányzik a tartalom, kiveszett, mert kiirtatott az, a minek csak legerősebb sáncza volna, elenyészett az általa biztositandó szabadság.

Nem busongó elegia ez, hanem a mi választási »szabadságunk« gyakorlatából levont megdönthetetlen tény. Politikai erkölcseink meglazultak teljesen s a mit egyébként a büntető törvény rendelkezései sujtanak, választások idején alig ütközik meg valaki annak rendszeres elkövetésén. Kaposvár, Duna-Szerdahely a szabadelvü felfogás szerint jog- és törvény szerint megválasztott képviselőt küldöttek a parlamentbe. Igy mondta ezt ki az a parlamenti biróság, a mely tulnyomó többségében abból a többségből kerül ki, melyhez a választási szabadság megcsufolásával bejutott képviselők tartoznak.

A cynizmus mily rendszere tárul fel előttünk! Magyarország szabad állam, melynek szabadsága a parlamenti rendszerben culminál. A parlament alakitásának tisztasága külön választási törvénynyel és büntető törvénynyel van biztositva. A választási küzdelem azonban a legtörvénytelenebb eszközökkel folyik országszerte. Az államhatalom minden közege a párt-kormány hatalmi eszközeivé alacsonyul. Megfélemlités, erőszak, vesztegetés, hamisitás, társadalmi osztályok és felekezetek elleni izgatás, mind mind jó eszköz egy mandátum elnyerésére. S csak tartozzék vagy szegődjék valaki (mert akadt már ilyen is) ahhoz a többséghez, mely ügyében itélni fog, az itélet, — ne féljen — kedvező lesz s ő honatya marad.

És az erkölcs e diadala nem is a választási harczban kezdődik. A választások sorsa felett első sorban a választók névjegyzéke határoz. Ennek összeállitásánál már megkezdődik a politikai furfang és erőszak előcsatározása. A jogosulatlanok egész tömege jut be a választók közé, s a jogosultak nagy serege üttetik el polgári jogának és kötelességének gyakorlásától. S e szándékos törvénysértésnek itt még akárhányszor segitségére jön a járatlanság, a ferde magyarázat és a slendrián eljárás összevisszasága. Hogy a curia a központi választmány határozatai ellen beadott felebbezések felett helyesen itélhessen: okvetetlenül szabályozni kell az előleges összeirás s a névjegyzékek összeállitása körüli eljárást, mert a mint az ma a maga számtalan elllenmondásával gyakorlatban van, nem biztositék, hanem akárhányszor a visszaélés alkalmas eszköze.

És be kell tetőzni az eljárást a választások feletti biráskodásról szóló törvény megalkotásával. A közszabadságnak legfőbb őre mindenütt a biróság. A közjogi biráskodás legnagyobb megnyugvással a legfőbb biróság kezébe tehető le. Csunya képtelenségnek mutatta azt az élet, hogy a parlament saját tagja felett biráskodjék és pedig nemcsak azért mert a legtöbbször nem felette, hanem mellette állott, hanem mert mikor a megtámadott választás felett mondatik itélet, ez nemcsak a megválasztott egyén, sőt nem is az általa képviselt kerület dolga, hanem az egész országé, melynek parlamentjében minden egyes képviselő nemcsak a maga kerületét, hanem az egész országot képviseli, lévén a kerületenkénti választás egyszerüen csak választási modus. Ezen parlamentáris elv folyománya is az, hogy a parlament a maga ügyében elfogulatlanul nem biráskodhatik. Vagy pártbiráskodás lesz az, vagy ha a pártok kötelékein tágitani tud, a jó pajtások biráskodása: mind a két esetben oda van a pártatlan igazság s ki van játszva a választások szabadsága.

Ám Szilágyi Dezső ugy látszik az igéretek után a pozitiv alkotások terére lépett. Az ellenzéken annyi ideig és annyi dicsőséggel hirdetett elveit a kormányon megvalósitani készül éppen annyi kitartással és a sikerrel együtt járó nagyobb dicsőséggel. Egymás után látjuk kidomborodni ama körvonalokat, a melyek szerint a magyar jog-államot felakarja épiteni. És nem elégszik meg a magán-jogi rendszeres törvények megalkotásával, a birósági szervezet átalakitásával s a büntető jog tovább fejlesztésével: de felfogja tenni munkájára a fényes koronát, megfogja teremteni a választások tisztaságát. Lehull a hitvány deszka bódé, 1848 átalakitó eszméi felemelik a szabadság templomát, a melyben nem lesz maradásuk a pénzváltóknak, mert kiostorozza őket az Igazság.

B. S.

= **Belföldi hirek.** Andrássy Gyula gróf állapota még mindig fölötte ingadozó. A gróf állapotáról a királyné is jelentést tétetett magának. — Arad a kir. táblaért óriási erőfeszitéseket tesz meg s 40 tagból álló bizottságot meneszt ez ügyben Budapestre a miniszterekhez és a pártelnökökhöz. — A szerb egyházi kongreszusra, mely ápril 24-én ül össze, kir. biztosnak Nikolics Fedor br. van kiszemelve. — Az országgyülési függetlenségi párt legutóbb a földmivelési miniszter költségvetését tárgyalta s azt határozták, hogy a költségvetést általánosságban sem fogadják el, mivel a miniszter még nem fejtette ki programmját. — A gyülekezési és egyesületi jogról szóló törvényjavaslat. Emlitettük, hogy a belügyminiszter törvényjavaslatot szándékozik benyujtani a gyülekezési és egyesületi jogról. A törvényjavaslat tervezetének elkészitésével Vadnay Andor országgyülési képviselő van megbizva, ki munkálataival annyira haladt, hogy eme kétségtelenül sok fontos alkotmányjogi vonatkozással biró javaslat tervezetét még ez ülésszak folyamán be fogja terjeszthetni. Magának a törvényjavaslatnak a képviselőházban való előterjesztése azonban előreláthatólag csak a jövő ülésszakban fog megtörténni. A képviselőház igazságügyi bizottságának utóbbi ülésében Kőrösi Sándor helyettes elnök, meleg szavakkal emlékezett meg a bizottság nagyérdemü elhunyt elnökéről, Apáthy Istvánról. Az igazságügyi-orvosi tanácsról szóló törvényjavaslat előadójának Kőrösi Sándort választották meg, s a naszódi erdőségekre vonatkozó törvényjavaslatokat kedden d. u. 5 órakor tárgyalták.

= **Országgyülés.** A képviselőház ülése febr. 4-én. A képviselőház tegnapi ülésének kezdetén báró Fejérváry honvédelmi miniszter benyujtotta a módositásokat a honvédelmi törvényhez. mely már több, mint egy év óta fekszik a képviselőház asztalán. — A honvédelmi miniszter e módositások benyujtása alkalmával polemikus megjegyzéseket tett az ellenzékre, melyekre Apponyi s Horánszky röviden feleltek. A módositásokat a ház a véderő-bizottsághoz utasitotta. — Ezután az igazságügyi tárcza tárgyalása következett, melyhez hozzászóltak Rohonyi Gyula, sürgetvén az igazságügyi tisztviselők helyzetének javitását; Szendrey Gerzson, föltüntetve a visszaéléseket, melyek a vidéken tapasztalhatók, Varasdy Károly hangsulyozván, hogy a közigazgatási beosztás nem felel meg az igazságügyi beosztásnak és végül felszólalt Görgey Béla, s az ő beszéde emelkedik ki a vitából, ugy tartalma, mint előadása által. Görgey Béla egy igen hatásos hasonlattal végezte beszédét, óhajtva s remélve, hogy Szilágyi Dezsővel az igazság korszaka kezdődjék el.

= **Külföldi hirek.** Huszezer márkát sikkasztott el egy berlini nagy szállitócég könyvelője, azután egy nővel megszökött Amerikába. — Parnell visszavonta a „Times" ellen intézett becsületsértési pert és 5000 font sterlinget fogadott el a laptól. Először százezer font kártéritést követelt. — Khuen Antal gróf, Horvátország bánjának öcsese, Teneriffán, a Kanári szigetek egyik gyógyhelyén 38 éves korában meghalt. — Panica őrnagyot Szófiában politikai okokból letartóztatták. — Egy minisztérium vád alatt. A Bratianu-minisztérium vád alá helyezése ügyében megkezdték a vitát. A kormánypárti többség első szónoka a bizottság jelentését kritizálta. Azt hiszik, hogy a kormány nyilatkozni fog. — Franczia-német szövetség. A Nord-nak Stoffel ezredes röpiratára vonatkozó megjegyzéseire utalva, az Autorité azt mondja, hogy Franczia ország és Németország közt a szövetség, sőt még a jó viszony is lehetetlen. „Mi nem feledhetjük el a háborut, mig Németország annak gyümölcseit visszatartja," jegyzi meg az emlitett ujság. — Egy panszláv térkép. Belgrád, febr. 2. Az itteni radikális körökre kinosan hatott a Balkán-államokról Pétervárott most megjelent etnográfiai térkép, melyet a pánszláv egyesület adott ki. E térképen Szerbia keleti része, valamint Bulgáriának ama része, melyre a nagy szerb eszme fanatikusai igényt tartanak, ugy van feltüntetve, mint a melynek lakosai jobbára bolgárok. — A rabszolgaság megszüntetése. A rabszolgaság megszüntetése ügyében összehivott brüsszeli értekezlet első bizottsága a fegyverek bevitele elleni büntetőhatározatokat tárgyalta. Az erre vonatkozó megállapodásokat a kormányok elé fogják terjeszteni jóváhagyás végett. — A király birtokvásárlása. Mint Bécsből jelentik, a király ő Felsége a Wels mellett fekvő Buchberg birtokot szándékozik jövendőbeli veje, Ferencz Szalvátor főherczeg számára megvásárolni. A tárgyalások a birtokvétel felett már folynak. A vételár hétszázezer forint. — A spanyolregens-királyné a mult csütörtökön több mint négyezer embert fogadott, kik elvonultak előtte, hogy üdvözöljék őt a gyermek-király szerencsés felgyógyulása alkalmából. Midőn a fogadtatás véget ért, a regens-királyné azt mondta, hogy büszke oly országban királyné lenni, a hol a szivjósága képezi a nemzet legkiválóbb tulajdonát. — „Művészetért és tudományért." Gróf Hübner Sándor cs. és kir. titk. tanácsos és szolgálaton kivüli nagykövetet a király a „művészetért és tudományért" czimü érdemjelvényével tüntette ki.

Debreczen és a kir. tábla.

(*Debreczeni polgárok értekezlete.*)

Debreczen, 1890. febr. 5.

A városháza nagy tanácsterme tegnap este magába fogadta Debreczen társadalmának legjavát. Párt és osztály külömbség nélkül megjelentek ott és zsufolásig megtöltötték a tágas helyiséget, Debreczen legelőkelőbb polgárai, kiket mind egy nagy eszme hozott össze, kiket egyaránt az a törekvés lelkesitett mely a magunk s reánk támaszkodó nagy országrész minden mozgósitható erőivel el akarja érni azt a czélt, hogy Magyarország északkeleti része kir. tábla nélkül ne maradjon.

Mert Debreczen mellőzése egyenesen azzal volna egyértelmü s a magyar igazságszolgáltatás reformja, a kitüzött czéllal homlok egyenest ellenkező eredményre vezetne. Nem deczentralizácziót, hanem az igazság szolgáltatás erejének minden rendszer nélküli szétdarabolását jelentené Debreczennek pártérdekekbő való figyelmenkivül hagyása.

Ki fejezés adatott a tegnapi értekezleten annak, hogy a hatóság mindent megtett az ügy érdekében, a mit csak tőle egyáltalán várni lehetett s polgármesterünk helyesen fejezte ki, hogy most már a társadalmi tevékenységnek is ütött az órája, hogy hatóságunk fellépésének a társadalom is sulyt adhasson.

Mert lehetetlen csak elképzelni is, hogy ha Debreczen s a közvetlenül és elsősorban érdekelt nagy terület társadalma hozzá méltó alakban demonstrálja, hogy azon országrész királyi táblájának Debreczenben való elhelyezése ezen társadalom elsőrendü életszükséglete, és szinte kizártnak látszik ez a feltevés, hogy ily hatalmas fellépésnek meg ne legyen a maga hatása.

Minden érvet kimeritettünk már Debreczen mellett, de a harczban még nem merültünk ki. A sajtó és azok által kezdeményezett nagy mozgalom, kik a sajtóban a társadalmi érdekek előharczosát látják, a harczot uj térre viszi át, a társadalmi actio terére. És abban a harczban nem szabad bennünket egy debreczeninek sem cserben hagyni. A ki jöhet, csatlakozzék a felmenendő küldöttséghez, a ki nem teheti, járuljon hozzá az ügy előbbre viteléhez tőle telhető anyagi áldozattal. Itt az idő, melyben cselekedni kell. És cselekvésünk körébe, a szomszéd társadalmat csak ugy vonhatjuk be, ha mi minél többet cselekszünk.

A tömeges részvételben tegnap mutatkozó lelkesedés valahogy le ne lohadjon. — Lángja inkább fokozódjék a közönyt kiperzselő tüzzé, mely ellenállhatatlan elementáris erővel törjön előre Debreczenért, s a Debreczenhez tartozókért!

* * *

A hétfői helyi lapokban számos aláirással ellátott felhivás jelent meg, e mellett pedig felragaszokon is felhivták Debreczen város polgárait, hogy f. hó 4-én d. u. 5 órakor a kir. tábla ügyében tartandó értekezletre a városháza nagy termében minél nagyobb számmal gyüljenek össze.

A mozgalom iránt a debreczeni társadalom minden rétege élénk érdeklődést tanusitott s tegnap d. u. 5 órakor — párt és osztály-külömbség nélkül — oly nagy számmal gyült egybe Debreczen város polgársága,

hogy közgyülések alkalmával is ritkán telik meg ily szépen a terem, melynek minden zuga tömve volt. Ugy látszik, hogy mindannyian megjelentek, kik a felhivást aláirták. Jelen volt a városi hatóság feje: Simonffy Imre polgármester is.

Medve Kálmán üdvözölvén a megjelenteket, hangsulyozza, hogy a megindult mozgalom nem csupán Debreczen érdeke, hanem egyuttal az északkeleti országrész érdeke s az igazságszolgáltatás érdeke is, felkéri az értekezletet, hogy szóljanak hozzá a kérdéshez, hogy mily módokat találnának alkalmasoknak arra, hogy Debreczennek a kir. táblához füzött jogos igényei elérhetők legyenek. Javasolja, hogy az értekezlet jegyzőt válasszon.

Az értekezlet jegyzőjévé ennek folytán Karczag Vilmos hirlapiró választatott.

Lengyel Imre nem akarja feltételezni a magyar kormányról, hogy a kir. táblák decentralizácziójánál Debreczen mellőztetnék. A város kijelentette, hogy messzemenő áldozatokra kész, s e tekintetben kötelező nyilatkozatot állitott ki. De szükséges, hogy a debreczeni társadalom is felemelje szavát, s a szomszéd városokat és törvényhatóságokat meg kellene kérni, hogy e társadalmi mozgalmat támogassák. Javasolja, hogy vidéki és debreczeni polgárokból nagy számu küldöttség menesztessék Budapestre, mely küldöttség a miniszterelnök, az igazságügyminiszter, a képviselők és a fővárosi sajtó előtt tolmácsolná Debreczen város óhaját és jogos igényeit. A költségek fedezésére gyüjtés volna eszközlendő. (Helyeslés).

Medve Kálmán elnök, miután az értekezlet helyesléssel fogadta a Lengyel Imre felszólalását, a részletek megbeszélése végett alakitandó szükebb körü küldöttség tagjaiul ajánlja a következő urakat:

Medve Kálmán, Nemes Kálmán, Dr. Sz. Szabó József, Dr. Király Ferencz, Vértesi Arnold, Márk Endre, Dr. Bakonyi Samu, Lengyel Imre, Jelenffy Kornél, Kovács Sándor, Komlóssy Arthur, Butykay Menyhért, Szabó Kálmán, Kuczik Gábor, Horváth István, Berger Henrik, Fried Emil, Vecsey Zoltán, Torday Gábor, Győrfy Aladár, L. Nagy Bálint, B. Nagy János, Kertész János, Jóna Dániel, Dr. Popper Alajos, Dr. Kola János, Szinay Gyula, Kiss Albert, Zádor Lajos, Simonffy Sámuel, Tóth Lajos, Váczy János, Szilágyi Károly, Osváth Ferencz, Lukács Armin, Csanak József, Ármós Bálint, Sesztina Lajos, Katz Mihály, Steinfeld Antal.

Márk Endre inditványozza, hogy a költségekre már a jelen értekezleten megindittassék a gyüjtés.

Simonffy Imre polgármester előre bocsátván azt, hogy a városi hatóság a maga körében mindent megtett már arra nézve, hogy Debreczen városa a kir. táblák szétosztásánál ne mellőztessék, — figyelmébe ajánlja a szükebb körü bizottságnak azt, hogy a Budapestre menesztendő küldöttség összeállitásánál első sorban arra ügyeljenek, hogy a küldöttségben minél több szomszéd megyei és szomszéd városi tag legyen.

Vértesi Arnold hasonló értelemben szólal fel. Azt is kijelenti, hogy a küldöttség vezetőjévé nem debreczeni, hanem szomszédmegyei ember van kiszemelve.

A gyüjtő-iveket már az értekezlet tartama alatt köröztették s eddigelé is szép összeg gyült egybe.

Miután a részletek megbeszélése a szükebb körü bizottság feladatává tétetett, az értekezletnek több tárgya nem volt, igy azt Medve Kálmán d. u. 6 órakor berekesztette.

Ez után a szükebb körü bizottság értekezlete következett, melynek tárgyalása azonban bizalmas jellegünek tétetvén, e bizottság tárgyalásának részleteit és eredményét közölnünk nem lehet, — a megindult mozgalmat azonban továbbra is élénk figyelemmel fogjuk kisérni!

HELYI HIREK.

(1849 febr. 5.)

Magyarok történet-könyve, de nehéz olvasni téged!

Minden lapon annyi diadal, diadal után annyi szenvedés!

Csillag feltüntére — csillaghullás, öröm után — gyász!

És mégis lelkesedve forgatjuk történetünknek lapjait, mert annyi ragyogó hőstettet, annyi fényes nevet látunk ezekre fölirva, hogy a hőstettek mellett elhomályosulnak a szenvedések kinos napjai, a fényes nevek mellett megfeledkezünk az árulókról.

A magyar történet legfényesebb lapjainak egyikére van felirva a branyiszkói diadal, melynek ma van a 41-ik évfordulója.

Az 1849-ik év rossz előjelekkel köszöntött ránk. A fővárost osztrák hadak uralták, a magyar kormány Debreczenbe menekült, a fiatal, még kellőleg fel sem szerelt honvédseregek szét voltak szórva, Görgeynek hadtestét a bányavárosokból a határszélre, a Szepességre szoritották.

Alig volt ut a menekvésre. A Branyiszkó ormát, melyen át az ut Eperjes-Kassa felé vezet, Schlick osztrák tábornok hadai szállták meg. Hátulról pedig a győzelem-ittas osztrák hadak szoritották Görgey hadtestét.

A csapdából csak egy menekvés volt: Branyiszkót bevenni, Schlick hadait széthányni, s utat törni az alföld felé.

Ezt Guyon, az angol oroszlán kisérlette meg 1840 febr. 5-én.

A Branyiszkó ostroma vakmerő gondolatnak látszott, mert a büszke bércz hóval és jéggel volt boritva, Schlick ágyu-ütegeivel és harczosaival megrakva. Azonban a bátrak elszántságát siker követte.

Guyon angol fegyelemmel vezette a rohamot. Jelszava volt: „Elől duplaléhnung, hátul kartács!“ — És a habozóknak, kik a hegyre törni vonakodtak, közéjük lövetett!

A vas-fegyelem használt. Halálmegvetéssel törtek fel a bérczre honvédeink, szuronynyal küzdve az ágyu ütegek ellen s 12 órai véres harcz után a Branyiszkó orma is megtisztult az ellenségtől, — ezzel az osztrák hadak erős aczél gyürüje ketté volt törve s Görgey előtt megnyilt az ut Kassa felé.

A branyiszkói győzelem volt tehát az 1849-iki diadalmas tavaszi hadjárat kezdete.

A branyiszkói győzelmet a diadalmak hosszu sora követte, később nagyobb csatákat is nyert honvédségünk, de a branyiszkói fegyver-ténynél bátrabb és elszántabb fegyvertényt nem mutat fel!

A Branyiszkó fenyvesei még ma is e dadalról susognak s az utókor háláját és kegyeletes emlékezését méltán megérdemlik a branyiszkói hősök!

* **Városi közgyülés.** Meghivás. A f. hó 6-ára kitüzött városi közgyülés tanácskozásának tárgyai között egy olyan ügy lévén, mely a város jövőjét és a nagy közönség érdekeit közelről érinti s ugy ezen, mint a többi ügyekben a határozat-hozatalhoz a törvény értelmében a közgyülési tagok bizonyos számának jelenléte szükséges: bizodalommal kérem fel az igen tisztelt közgyülési tag urakat, hogy ezen közgyülésre a közügy érdekében **mulhatatlanul megjelenni** sziveskedjenek. Debreczen, 1889. február 1. **Simonffy Imre,** kir. tanácsos polgármester.

* **Polgármesteri jelentés** Debreczen város közigazgatási bizottsága ma d. u. tartotta rendes havi ülését. A január hóról szóló polgármesteri jelentés főbb adatai a következők: A rendőrség által letartatott 106 egyén, ezek közül a kir. ügyészségnek átadatott 14, a többit rendőri uton büntették meg. Eltoloncztatott 58 csavargó. Különböző iparnemek önálló gyakorolhatására 58 egyén láttatott el igazolványnyal. Munkakönyv 59 drb, ideiglenes igazolvány 6 darab adatott ki. A katonai létszám volt honvéd és közös hadseregbeli összesen 1756 ember, 615 lóval. A lakosságnál állandóan el volt szállásolva 148 ember, 114 lóval. Állami adó fejében befizettetett a lakosság által 22,064 frt, hadmentességi dijból befolyt 135 frt 96 kr, közmunka váltságból pedig 1013 frt 60 kr. A községi birósághoz beérkezett 526 ügydarab, ebből elintéztetett 498 db. Végrehajtás foganatosittatott 47 esetben, árverés nem volt. Felebbezés beadatott 18.

* **Dalestély a Koronában** A debreczeni „Dal-egylet“ dalestélyt rendezett tegnap este a „Korona“ disztermében. Mivel az ily fajta estélyek már igen jó hirnek örvendenek, a debreczeni közönség szine-java mind ott volt a tegnapin. A diszteremben felállitott emelvényen adta elő szebbnél-szebb dalait a dalegylet Tombor Aladár karnagy vezetése mellett. A közönség minden dalt zajosan megtapsolt, megujrázott. Ezután a Rácz Károly szépen zengő száraz fája mellett tánczra perdült az arany fiatalság s meg nem állott kivilágos-kiviradtig, még akkor is ujra kezdte volna! A négyest 45—50 pár tánczolta. A jelenvolt hölgyek névsora következő: Leányok: Hajdu Ilonka, Ujhelyi Irén, Steinacker Viola, Erdőssi nővérek, Debreczeni Vilma, Krisztiani Etelka, Sinai nővérek, Publik Aranka, Beke Rózsika, Budaházi Erzsike, Győri Zsuzsika, Lux Edith, Vedrődi Ottilia, Keszei nővérek, Buzás Erzsike, Turi Mariska, Mészáros Paula, Balog Ilona, Gréf Margit, Jóna nővérek, Gévai Ilona, Szabó Juliska, Rezsika Mariska (Székelyhidról), Évai Gizella, Frohner nővérek, Király nővérek, Baranyi Erzsike, Szentessi nővérek, Czeglédi Mariska, Debreczeni Ilona, Oehm Berta, Szakolczay nővérek, Erdőss Ilona, Bóka Szeréna, Varga Ilonka, Emmert Mariska, Grenerczy Ida, Weidner Margit. — Asszonyok: Buzás Elekné, Sárkány Sándorné, Sárközi Sándorné, Braunstätter Gyuláné, Hajdu Istvánné, Tombor Aladárné, Publik Ernőné, Debreczeni Lajosné, Lux Albertné, Gréf Józsefné, Steinacker Sándorné, Mészáros Lajosné, Budaházi Antalné, Győri Józsefné, Keszei Jánosné, Baranyai Gáborné, Gévai Lajosné, Krisztiáni Alajosné, Turi Albertné, Tarbay Istvánné, Vedrődi Viktorné, Furmann Lajosné, Hrabéczi Antalné, Sinai Sándorné, Katona Józsefné.

* **Telefon.** A debreczeni telefon-hálózat beszélő állomásainak névsora: Államvasutak állomásfőnöke. Dr. Balkányi Emil, orvos. Dr. Balkányi Miklós, ügyédi iroda. Dr Balkányi Miklós lakás. Bauer és Társa gyára. Bechert Manó. Berger Henrik, iroda. „Bika“ szálloda. Dr. Balkányi Ede, orvos. Dr. Burger Péter, orvos. Cassino. Csanak József nagykereskedése. Dr. Csikos Sándor, orvos. „Debreczen“ szerk. Debreczeni Ellenőr“ szerk. „Debreczeni helyi vasut“ irodája. „Debreczeni helyi vasut“ nagyerdei indóháza. Dohánygyár. Első magyar ált. bizt. társ. Epreskerti faraktár. Főerdőmester. Főispán. Feischl Fülöp és Fia czég. Fürst Mátyás és Fia czég és Áron Miksa czég, Frohner szálloda. Glück Adolf pinczér ügynök. Gebauer Károly koporsógyára. „Hungária“ kávéház. Ipar- és kereskedelmi bank. Ipargyesületi takarék- és hitelintézet. „István“ gőzmalom Keresk. és iparkamara. Korcsolyázó egyleti csarnok. Kölcsönös segélyző egylet szövetkezet. Közkórház. Központi kávéház. Kunz József és Társa czég. Dr. Kola János, ügyvéd. Kovács Gábor, ügyvéd. Dr. Legányi Gyula, orvos. László Albert könyvkereskedése. Légszeszgyár. Magyar franczia bizt. társ. „Magyar Király“ kávéház. „Margit“ fürdő. Méntelep parancsnokság. Nagyerdő „Dobos-pavillon.“ Osztrák-magyar bank. Pavillon-laktanya (katonai készenlét). Dr. Popper Alajos, orvos. Rendőr főkapit. magánlak. Rendőr főkapitányság. Rendőr alkapitányság I-ső kerület. Rendőr alkapitányság II-ik kerület. Rendőr alkapitányság III-ik kerület, éjjeli őrség. Rendőrség az indóháznál. Rosenberg Albert özvegye, szállitó. Rendőr alkapitányság IV. kerület. Rothschnek V. Emil gyógyszertára. Riesz Lipót czukrászdája és sütődéje. Schönfeld Fülöp gyára. Szinház. Stern József és testvére czég üzlete és kefe-gyára. Tafler Ignácz. Termény- és áru közraktár. Turai Farkas. Tüzoltóság. Dr. Tihanyi Sámuel, orvos. Tóth Gyula vaskereskedése. K. Tóth Sámuel esztergályos üzlete és műhelye. Weisz Mózes és Fia czég. Weisz Sándor divatüzlete. Városház (elnökség). Városi főszámvevő. Vásártér (baromvásár). Vilmos Lajos (Erfurth Hugó) sörháza Zádor Lajos üzlete. Zálogház (nyilvános). Összesen tehát 78 állomás.

* **Kir. tanfelügyelői értesités.** Kállai Adolf kárlsbádi fürdőorvos mindaddig, mig ő ott orvosi gyakorlatot folytat, évente két magyarországi szegényebb sorsu tanárt vagy tanitót részesit vallásküIönbség nélkül augusztus és szeptember hónapokban felváltva nemcsak ingyenes lakásban gyógykezelésben és gyógyszerekkel való ellátásban, hanem e mellett a kijelöltek részére olcsó vagy mérsékelt áron étkezésről is gondoskodik. — Nagyméltóságu közoktatási m. kir. miniszter ur ő excellentiájának 1439./1889. eln. sz. a. kelt rende-

---

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A lelkész leánya.

— Regény. —
Irta **V. Gaál Karolina.**
(Folytatás.)

Atyám pecsétnyomó gyürüje egy ősömé volt s az A. betü nem Armint, de Aladárt jelent. Bécsben azonnal párját készittettem, jól tudva nagyságát, alakját s a czimert levélpecsétről metszettem le. Hanem, — felvette mindkettőt a gróf — Lénárdot megcsalhatta a gyürü külseje, mely tisztán hasonlit, de a betük ezek nem egyenlő csinnal voltak metszve. A bécsinél szebb a régibb, nézze ön; s most már tudja a történetet, Ödön, elmondhatom ugyan, hogy bár csak tanuló, de mégis, ha nyomába jöhetek, hogy bár csak soha se megtette volna megy életem ama szegény tanuló, de mégis, ha nyomába jöhetek, illő, hogy grófilag legyen megjutalmazva. E gyürü értéke nagy de azt mondta nekem mindig Márkay, hogy az, kinek adám, nem fog tőle megválni; és ugy látszik, hogy a pénz mégis több becscsel birt előtte ha tőle megvált.

— Nem tudom, ha sajátja e annak, kiének lenni hiszem, hanem meg fogom tudni a napokban; véletlenül jutott kezembe engedje ön elhallgatnom, hogy és hol — szólt Ödön.

— Tehát nem szabad tudnom, kikkel társalgott távollétem alatt? Mert megvallom, kiváncsi vagyok rá, nem a gyürü miatt, mert reménylem, lesz ön oly figyelmes, hogy tulajdonossától megtudva, hogy jutott hozzá engem értesitend; hanem szeretném tudni, kiket ajándékoz meg barátságával.

— Barátságommal senkit, bizonyos lehet ön abban gróf ur. És ha véletlenül össze kell jönnöm valakivel, nem másból, mint illemből és szokásból történik. Igy Gábor huszár megkért, hogy lakadalmán jelenjek meg, földesurasági kegyből megtevém. Összejöttem Hardek közbirtokossal.

— Hardek? — megdöbbenve kérdé a gróf — miféle ember s hol lakik?

— Dicsekszik atyám hajdani barátságával ő egykor ezredes volt. Jelenleg határszomszédunk, tőtalvi birtokos, hol nyaralni szokott szép ifju nejével.

— Nyaralni? Soh se hallottam! És te beszéltél vele?

— Igen, és különössége mulattatott. — Birtokát elfogja adni valami barátjának, ki Amerikából tért vissza ez év folytán s most várja.

— Amerikából? — kérdé a gróf felkelve helyéről s különös szemeket vetett maga körül. — Hogy hivják?

— E pillanatban nem jut eszembe neve, nagy fia van, ez Villiám, ugy hiszem.

Most mély csend következett be köztük, a gróf szemlátomást nagyobb zavarba jött s elveszté arcza azon kinyomatát, melyet előbbi beszélgetésük alatt láttatott. Végre megállt Ödön előtt s komolyan kérdé:

— Utóbbi beszélgetésünk óta elmult 14 nap, én egy kissé jobban érzem magam, mint máskor, talán beszélhetnénk a jövő felett. Ön azóta elhatározhatá, hogy végrendeletemhez fog e ragaszkodni? Mert én a mellett maradok változatlanul.

— Egyelőre bele nyugszom gróf ur, belátom, hogy minden határozata onnan ered, mert szerencsétlen anyámat, kötelmeiről feledkezőnek tartja ön. A mi engem illet, megkisértem, meddig tudom hélyzetemet viselni; ha nem lesz lelki erőm, ha teljességgel nem akarnék olyan helyzet bitorlója lenni, mely illet méltó joggal ugy ne lepje meg önt. Bátran bevallom, hogy bármily sötét kedélyü és szigoru kezekbe adtam neveltetés végett, nem vagyok idegen a szelidebb érzelmektől s nem bizom magamban egészen, hogy a kebel szavát elnyomjam a kincsek miatt. Hanem történjék bensőben bármi, az ne nyugtalanitsa önt, miután atyai érzelmeiben nem részeltethet s nem fájhat, bármi lesz belőlem.

— Az nem egészen áll, hogy részvétlenül tekintsem ön lépéseit, — felelt komoran a gróf — mert főczéljának kell lenni grófi nevemet mindentől megóvni, mi elhomályosithasa. Igazi gróf Szentgyörgyi legyen és ha én komor leszek, ha napokig nem kivánom látni önt, türje el, ez sorsunk; e miatt őszültem meg és elátkozám életemet.

— És engem? — kérdé Ödön keserün. — Oh gróf ur, ha talán megbánná valaha...

— Szót se efféléről, itt már hideg márvány ajtón kopogtat. És ha tudná, mily sokat veszett előttem, hogy e termekbe jöt akaratom ellenére, Ödön, efféle lépéseket nem fognék többé igy elnézni, most minthogy meg kell bocsátnom a gyürü miatt, amaz ismeretlen napfényre jövetelén örülnék.

— Istenem, mily nemes érzelmet árul el önnek e vágya, gróf ur, az égre hát nincse valami remény, hogy engem, hogy engem ... Oh istenem! — Valóban fiául tekinthessen.

— Hagyja el! — Felindulva kiáltá a gróf és mintha felriadna eddigi csendességéből, hirtelen összevonta szemeit, ajkait összeszoritá s a gyertya felé lépett. — El e termekből, soha többé, mig én élek, ide be nem fogunk lépni.

E pillanatban künn zaj hallatszott s az ajtó nyittatott, Lénárd elvörösödve lépett be.

— Vendégek jöttek méltóságod — jelenté.

— Miféle vendégek?

— Báró Hardak és Sziklay Márk.

Az öreg gróf kimereszté szemeit és Ödön megdöbbent atyja arczkifejezésén; halott halványá lett, megtámaszkodott egy szék karjában.

— Ezek? — nyögé végre, mint ki mély álomból ébred, jobb kezét homlokára nyomá, és ugy látszott mintha össze akarna omlani.

Ödön oda sietett, gyámolitani a grófot s nagy ijedelmére kegyetlenül visszataszitá őt, villámló szemeket vetve rá.

XIII.

— Mondd a vendégeknek, — fordult Lénárdhoz a gróf — hogy nem fogadhatom el őket.

— Engem sem? — kérdé egy erélyes hang, Lénárd félretolatott kimeredt szemeivel és ott állt egy magas, erőteljes őszbekavarodott férfiu.

A gróf rá bámult, Ödön ugy látta, hogy atyja egész testében remeg.

— Ármin, hát Sziklay Márk neve nem hatott szivedre? — feléje tárta karjait.

A gróf elfordult, történetesen Ödönre esett tekintete, de ugy tett, mintha fényes nap fenyegetné megvakitással, ettől is félre forditá szemeit és mint ki nyugpontot nem talál, rohamos lépéssel Lénárd felé sietett: Márkay orvost, rosszul vagyok.

— Atyám, — kiáltá Ödön — támaszkodjál rám.

A gróf másodszor is elodázta őt s ekkor leirhatatlan hideg tekintetet vetett rá: akarom-e ön segélyét holott jelen van szolgám.

Pedig Lénárd már futni akart az orvosért, de szükségtelen volt, az ajtóban állt Márkay.

— De hát mi ez? — kérdé Hardek, a legnagyobb meglepetéssel, Ödönhöz szólva.

(Folyt. köv.)

lete folytán értesitem az illetőket, kik fennebbi kedvezményt igénybe venni óhajtják, hogy a gyógykezeltetés szükségességét igazoló bizonyitvány csatolása mellett folyamodványaikat illetékes hatóságuk veleményezése mellett ne közvetlenül fenn megnevezett fürdőorvoshoz, hanem nagyméltóságu közoktatási m. k. miniszter urhoz f. évi julius hó közepéig küldjék be. — Debreczen, 1890. február 1-én. Kiss József, kir. tanfelügyelő.

* **Portómentesség az ügyvédi kamarák részére.** A kereskedelemügyi miniszter az ügyvédi kamaráknak egymás közt való összes közönséges (nem ajánlott) levelezéseikre portómentességet engedélyezett: Ez irányban a postahivatalok megkapták a miniszter utasitását.

A bajuszkenő.

— Elmondja egy patikárus. —

Sok bolond történik az emberrel az életben. Ezt én mondom uraim Hiszen tudják önök is. Minden nap hoz valamit.

Például ma bejön a patikámba egy ember és leteszi a kalapját. Az ajtót, miután rosszul csukta be, belőki még egyszer s azután beljebb lép, de mivelhogy az ajtó megint kinyilt, megint csak visszament, — hogy becsukja.

Most már azután igazán becsukta s élénk, vidám kék szemeivel rám nézett.

— Hogy milyen nehezen jár — mondta nevetve.

— Az ám — feleltem rá, mint egy jól nevelt emberhez illik.

Az ember hallgatott egy kicsint s oldalt pislogott az ajtóra.

— Persze, persze — szólt s köhintett nehézkesen, hogy legalább is egy forint ára antipirint néztem ki belőle — befagy a závárba az olaj .... Ez az oka, uram. — Tudom én jól, mert volt már závár eleget a kezemben...

Az utóbbi szavakat a meggyőződés biztosságával mondta s ugy láttam: csudálkozik, hogy nem érzem meghatva magamat.

S mert hogy nem feleltem, egész közelembe jött és azt mondta komolyan:

— Adjon egy garasért bajuszkenyőt.

Meglátta, hogy hátrafordulok a fiókhoz, hozzátette:

— Fehéret:

Adtam neki fehéret.

Az ember előveszi és kibontja. Letört egy darabot a sarkából és vizsgálódva, gyanakodóan morzsolta szét az ujjai között. Egy keveset a bajuszához emelt, megsodorta s igyekezett nagyon, hogy a szemével a bajuszán is lássa a kenőcsöt.

Azután nézett.

— Jó? — kérdezte.

— Jó.

Kis szünet után, mialatt a bajusz törékenységi fokának megkisebbedése tapasztaltott ki, az ember letette az asztalra a viaszkot.

— Hát iszen jó, azt látom — felelte. De csak inkább feketét adjon az ur.

Adtam neki feketét.

A fekete ép ugy lett kipróbálva, mint a fehér. — A szin feketeségéről ugy győződött meg, — hogy a hüvelykujja körmén eldörzsölt darabot összehasonlitotta a kabátja posztójával.

— Szép szinü, szép szagu — tört ki belőle a kritika. — Hanem tudja Mit? No?...

— Nem én — feleltem kedvetlenül.

— No hát adjon sárgát, mert az leginkább pászol a bajuszomhoz.

Adtam neki sárgát.

No ez jó volt tökéletesen. — Mindenféle igényeket kielégitett. (A 80 forintos segédem csinálta.)

Az ember elővett egy zacskót, abból elővett két krajczárost, azokat letette az asztalra és lassankint elkezdte lökdösgetni felém, hogy no hát tegyem el, az most már az enyém a bajuszkenőcsért.

Azonban ekkor hirtelen mérges lett.

— Mit? — kiáltott dühösen — hát itt egy tükör sincs, a miben az ember kikenje a bajuszát? Egy tükör sincs? Gyere két krajczár. Ehun meg ez a viack vissza.

S zsebre vágván a két rézdarabot, dünyögve ment el az én emberem.

Én meg szaladok s veszek hat velenczei tükröt.

(E helyi hirünk még tegnap ki volt szedve, de közlése — térszüke miatt — mára maradt. Szerk.)

* **Udvarlás.**

— Ah kisasszony, mily szép virágja van önnek!

— Jól van jól, most mondja el a hasonlatot közte és közöttem, aztán menjünk tovább.

— Bocsánat, önök közt nincs hasonlatosság, vagyis inkább ön nem lehet virág.

— És miért ne? goromba uram.

— Mert igaz ugyan, hogy e virág majdnem olyan szép, majdnem olyan kedves, mint kegyed, de önben kisasszony hiányzik a virágok legfőbb tulajdonsága.

— És mi lenne az?

— Az, hogy a virágok hagyják magokat bárki által — leszakitani.

* **A kultuszminiszter és a filloxera-vész.** Csáky Albin gróf közoktatási miniszter leiratot intézett valamennyi megyei kir. tanfelügyelőhöz, melyet kivonatban itt közlünk: A már országos csapássá vált filloxera-vész ellen való védekezésben első sorban fokozottabb szakértelem szükségeltetvén, hivatali elődömnek az emlitett védekezésben a tanitó-képzőket és népiskolai tanitókat segitségül hivó, 1887-ik évi 35882. sz. a. kelt körrendelete kapcsán, a Baross Károly orsz. gazd. egyesületi titkár által szerkesztett „Borászati Lapokat“ mint a jelzett irányban tanácsadásra leginkább hivatott szakközlönyt a filloxera által pusztitott vidékeken lévő iskolák néptanitóinak figyelmébe ajánlani.

* **Kéménytüz.** Tegnap délután 6 óra tájban a kis-uj-utczai 1725. számu ház kéménye kigyuladt. A tüzoltóság kivonult s hamarosan elejét vette minden komolyabb szerencsétlenségnek. A tüz oka az, hogy a kéményt füstölőnek használták, s a szokottnál erősebben gyujtottak alá.

* **Lótenyésztők figyelmébe.** A földmivelésügyi miniszterium felhivja azokat a méntulajdonosokat, kiknek birtokában legalább is négy jó származásu, erős csontu, szabályos testalkatu egy éves méncsikó van s azokat az államnak eladni kivánják, hogy ebbeli szándékukat, a helynek, hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, szinének és árának pontos megjelölésével a földmivelésügyi minisztériumhoz benyujtandó s 50 kros bélyeggel ellátott irásbeli nyilatkozatban legkésőbb február hó 20-ig bejelenteni sziveskedjenek. Az e határidőn tul érkező bejelentések figyelembe nem vétetnek.

* **Csillagok járása.** Február hónap csillagászati nevezetességekben nem bővelkedik. A nap, mely elsején 7 óra 30 perczkor kelt fel s 4 óra 58 perczkor nyugodott le, a hó végén 6 óra 45 perczkor kel fel s 5 óra 41 perczkor nyugszik le, hossza tehát 1 óra 28 perczet növekszik. A hold fényváltozásai a következők: holdtölte 5-én 2 óra 30 perczkor lesz reggel, utolsó negyed 12-én 8 óra 8 perczkor este, uj hold 19-én 11 óra 44 perczkor, délelőtt, első negyed pedig 26-án 3 óra 23 perczkor délután. Egyéb égi tünemények 6-dikán éjfél után 1 órakor Vénus a naptávolban s reggel 7 órakor Saturnus a Holddal együtt áll, 9-én d. e. 11 órakor Mars a Nappal a negyedfényben, 10-én d. u. 8 ó. az Uranus, 12-én d. u. 4 ó. a Mars 17-én regg. 7 ó. a Jupiter s d. u. 2 órakor a Mercur áll együtt a holddal, 18-án d. u. 5 óra 7 perczkor a nap a halak jegyébe lép, 23-án d. u. 2 ó. Mercur a leszálló pályacsomójában s éjfélkor van legnagyobb nyugoti elongátiója, 28-án d. u. 1 órakor van a Vénus legnagyobb déli napközépi szélessége. Criticus nap e hónapban dr. Falb Rudolf jóslata szerint kettő van 5 dike és 20-ika.

* **Husárok** megállapitva s bejelentve 1890. februái 5-től 12-ig. 30 kr. Erdei Jánosnál morgó-u. 587. sz. a., meszena u., 547 sz. a., 32 kr. Rácz Györgynél czegléd u. 2599. sz. a., Boldog Istvánnál kutu. 3223. sz. a., Varga Imrénél könyök-u. 574. sz. a., Liba u. 2061. sz. a., Erdei Ferencznél csapó-u. 240. sz. a., Szentesi Jánosnál árok-u. 676 sz. a., 34 kr. Rácz Györgynél vár-u. 358. sz. a., Kolb Jakabnál pfia-u. 687. sz. a. 36 kr. Szentesi Jánosnál tanitó u. 1392. sz. a., 44 kr. a 3 izr. mészárszékben a piaczon. Minden többi bejelentett 32 mészárszékben pedig 1 kiló hus **40 kr.** Jegyzet: Ifju Ungvári András három székiben 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.

* **Az áruló phonograph.** A fesch fiatal törvényszéki biró, a válópörök referense fekete salonkabátot öltött.

Mindenki tudja a törvényszéknél, hogy békéltetési kisérletre idézett a tekintetes törvényszék egy gyöngéden szerető házaspárt, hogy valahogy bölcs tanácscsal, okos szóval összekalapácsolja azt a rózsalánczot, melyet a férj és feleség ama bizonyos „engesztelhetlen gyülölet“ alapján szétakarnak tépni.

Azt is tudja mindenki, hogy a válópernek bizonyos pikáns háttere van. A férj közeljár ahhoz, hogy egy félszázadot hordjon roskatag vállain, mig a menyecske — három évvel ezelőtt a város legfeshebb és legfényesebb varróleánya — alig hogy félannyi évet számlál, e mellett igen csinos kis bogár, gömbölyü idomokkal, koromfekete hajjal és gyönyörüen pislantó szempárral. A férj szerelmes volt vakon, az asszony kevésbé. A házasélet boldog láthatárán egy házibarát jelenik meg, vagyis: ismétlődött a régi história, mely örökké uj marad.

Egy szóval a helyzet alkalmas volt arra, hogy ami csak él és mozog a törvényszéknél: az egész nótáriusi és alnótáriusi kar s a kezelőszemélyzet egész délelőtt a per beidézett ügyfeleire lessenek, sőt mi tagadás egyes öregebb birák is igyekeztek módját ejteni, hogy a pikáns menyecskével találkozhassanak.

A kitüzött időre a felek a tekintetes törvényszék előtt állottak.

A férj keserüségével szivében bámult maga elé, kerülve neje tekintetét.

Az asszony ártatlan kaczérsággal tekintett maga körül, keresve a zavarát ügyetlenül rejtegető csinos tanácsjegyző tekintetét.

Az elnök az ülést megnyitván, a férj válókeresetét olvastatta, melylyel az a házasság felbontását engesztelhetetlen gyülölet alapján kimondani kéri.

A kereset fölolvasása után az elnök a menyecskéhez fordulva igy szól:

— Mint művelt embereket, fölösleges önöket a házasság szentségére, és ama jelentőségre figyelmeztetnem, melyet annak a vallás és társadalom tulajdonit. Ezért röviden azt kérdem öntől asszonyom, mi a válasza a keresetre.

Az asszony fölveté nagy szemeit s igy szólt:

— Hogy igaztalan. Én szeretem uramat és az ő gyülölete alaptalan. Nem is tudom kimagyarázni annak okát.

Az elnök megvolt elégedve a felelettel s mialatt az öreg szavazóbiró is helyeslőleg bólintott fejével, s salonkabátos referens köhögött, s a csinos tanácsjegyző idegesen igazitá nyakkendőjét, igy folytatá a férjhez fordulva:

No lássa uram. Talán félreértés van önök között. Fontolja meg a dolgot, mielőtt az egész életére kiható lépést megtenné.

A férj egy mély sóhaj után, határozott hangon felelé:

— Már megfontoltam!

Az elnök kötelességének tartotta megjegyezni:

— Ne hamarkodjuk el a dolgot, hisz száz meg száz ily esetet megoldottak már békésen, tán önök között is sikerül a félreértéseket eloszlatnunk.

— Ha nagyságod tiz percznyi időt enged, ügyemet teljesen megfogom világitani, s ha akkor is azt tanácsolja elnök ur, hogy béküljek ki ez urnővel, megteszem.

Az öreg kinyitotta az ajtót s intett. Két bérszolga lépett be a törvényszék termébe, s egy szekrényt hozott be, melyet a törvényszék zöld asztala előtt helyezett el. A fölperes férj a szekrényből egy állványt vett elő, melyet a terem közepén állitott föl, azután egy fémlemezzel bevont korongot helyezett reá, majd egy kifelé szélesbedő csővel illesztett a korong fölé, a törvényszék tanácsa felé irányozva. Mindez egy-két percz müve volt. E manipulacióval elkészülve egy kis csöndre kérte a jelenlevőket, s a fölállitott készüléken egy nyomót rugott meg. A készülék a következő hangokat adta vissza:

Kopogás az ajtón.

Egy vékony hang: Szabad!

Az ajtó nyilik és csukódik. — Kardcsörgés.

Egy erősebb hang: Kisztihand! Szabad a levegő?

Az előbbi női hang: Teljesen.

A férfi hang: Hát hol van a vén csataló? (A férj magára mutatott.)

A női hang: Elutazott, csak este jő haza. Hisz azért irtam. Minden el van rendezve. Anette vigyáz, az teljesen megbizható.

Kardcsörgés és olyan hang, mintha a kardot a falhoz támasztanák. Közben a férfi hang: Elértem tehát vágyaim netovábbját, oh Melitta mennyire imádom önt, mennyire imádlak...

A női hang gyöngéden: De uram, gondolja meg...

Erre ismét a férfi hang szólott ki a phonographból. És a dialog kezdett oly gyöngéden szenvedélyessé válni, hogy az elnök jónak látta az áruló gép további, indiskrét működését megakadályozni.

A férj, kinek a hideg verejték gyöngyözött az egész produkció alatt az arczán, megállitotta a telephont. Hiszen ugyis eleget mondott már Az asszonyka már nem kereste a csinos jegyző tekintetét. Napernyőjével motoszkált a földön.

A fölperes férj csak annyit jegyzett meg:

— Ez a phongráph ő nagysága boudoirjában volt elrejtve.

A tekintetes törvényszék összenézett, s kimondotta, hogy a békéltetés nem sikerülvén, az iratok a válóper tárgyalása végett a pertárba áttétetnek.

Mikor a csinos jegyző a tanácstermet elhagyta, mosolyogva dudolt egy couplet — refraint:

„Érdekes história!“

P—ó.

* **Piaczi árak.** Az 1890. február hó 4-én megtartott hetivásárról.

1 Mm	Buza	8,80—8,60—8,40
1 „	Kétszeres	8,00—7,75—7,50
1 „	Rozs	7,60—7,30—7,00
1 Mm	Árpa	6,50—6,40—6,30
1 „	Zab	7,60—7,40—7,20
1 „	Tengeri	5,10—5,00—4,90
1 „	Köles	4,80—4,50—4,20
1	Zsák Burgonya	1.20
100 kg	Szalonna	43.00 — 42.00 41.00
100 kg	Háj	47.00 — 46.00 45.00

* **Kérelem.** Mindazok, kik a febr. 8 án szombaton tartandó tea-estélyre tévedésből meghivót nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt t. Osterlamm Ernőné urnőhöz vagy t. Handtel Vilmos urhoz (Alföldi takaréknénztár) fordulni. Rendezőség.

Muzsák.

— **Az akadémia uj pájázatai.** A magyar tudományos akadémia két uj pályázatot hirdet. Az egyik a Péczeli-alapitvány jutalma mely eredetileg drámai pályadij volt s csak nemrég változtatta át az akadémia regény-pájadijjá. Mint ilyenre, most először hirdet pályázatot, A dijra legelső sorban az 1888—89. években megjelent magyar történelmi tárgy vagy háttérü regények pályázhatnak, másod sorban pedig a magyar társadalmi életből meritett regények, akár komolyak, akár humorosak vagy szatirikusak. Pályamünek tekintetik minden, az 1888—89. évkörben nyomtatva, akár önálló, akár folyóiratban vagy hirlapban megjelent eredeti magyar történelmi vagy társadalmi regény. Az akadémia felhivja az ily regények szerzőit, hogy müveiket 1890. évi junius 15-ig a főtitkári hivatalhoz küldjék be. A jutalom tudvalevőleg 1000 frt aranyban. A másik pályázat Rózsay József alapitványból való. Az akadémia harmadik osztálya hirdet ez alapitványból most először nyilt pályázatot oly ajánlatok tételére melyek az orvosi tudományok valamely fontosabb kérdésének megoldását czélzó észleletek s kisérletek tervezetét tartalmazzák annak kijelölésével, hogy a pályázó kitüzött feladatát mily segédeszközökkel, mily nyilvános vagy magánlaboratóriumban vagy intézetben szándékozik megfejteni. A tervezetek 1890. április 1-ig az akadémia főtitkáránál benyujtandók. A legfontosabb kérdésre vonatkozó és legjobb terv benyujtóját fogják a végrehajtással megbizni, s a megbizatást az 1890-ik évi nagygyülésen kihirdetik. Az elkészült müvet 1892 február hó végéig a főtitkári hivatalnál benyujtania. A jutalmat az 1692-ik évi nagygyülésen hirdetik ki. A jutalmazott mű a szerző tulajdona marad, de tartozik annak tartalmát a III. osztály Értesitőjében bő kivonatban közzétenni. A jutalom 500 foriut.

— **Mikszáth és Coppée.** Mikszáth Kálmán akinek a „Lohiniai fü“ czimü novellája ép most folyik a párisi „Siécle“ tárczájában mint a „Hét“ irja, a közel jövőben önálló kötettel is megjelenik a franczia közönség előtt. Horn kisasszony ugyanis, néhai Horn Ede államtitkár leánya a napokben elkészült a „Jó palóczok“ forditásával s a könyv Spányi, Vágó s még több magyar illustrátor pompás aquarelljeivel, még ez évben három nyelven jelenik meg egyszerre: magyarul, németül és franczául. A franczia kiadást Coppée fogja átnézni s ugyanő ir előszót is a kötet elé.

Közgazdaság.

x **Az Anker** életés járadékbiztositó társulat. Ezen társulat minden biztositással foglalkozik, mely az ember életére vonatkozik, u. m. a.) biztositással az ember életére és kiházasitási biztositással; b.) haláleseti biztositásokkal és viszont biztositással a halálesetért teljesitett befizetésekért; c.) járadék biztositásokkal nyereményrész biztositással. — A nyereményrész osztaléka 1888-ban: a.) tulélési esetekben kifizetésre kerültbiztositások után a biztositott tőke 25.066% ára rugott, b.) a haláleseti biztositásoknál az évi dij 25%-ára; c.) az 1888-ban liquidált társulások eredménye 6¾% a kamatok kamatjával. Részvénytőke és biztositéki alap 1888 decz. hó 31-én 36.471.933.03 frt. — Az utolsó évi jelentés szerint a biztositási állomány 1888 deczember hó 31-dikén frt 173.667.929.88 tőke és 52.079.40 járadék volt. Kifizetések: halálesetekért 1888 decz. hó 31-ig frt 16.850.886,04, tulélési esetekben liquidált biztositások után 1871—1889-ig frt 45.027.372,86. összesen frt 61.878,258.90. Vezérképviselőség Magyarország részére Budapesten a társulat házában Gizella tér 6. szám Anker udvar. Képviselőség Debreczenben: **Weinberger** Sándor urnál.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde febr. 3.) Buza tavaszra 8.42 pénz, 8.43 áru, buza őszre 7.73 pénz, 7.75 áru, — május—juniusra —.— pénz, —.— áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 4.99 pénz, 5.— áru, jul.—aug. —.— pénz, .— áru. — Zab tavaszra 7.54 pénz, 7.56 áru, őszre .— pénz, .— áru. Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 12.— pénz, 12⅛ áru.

— **Sertésvásár.** A kőbányai sertéskeresk. csarnok távirata. Febr. 3. Az üzlet kellemesebb. M. uraságí öreg nehéz 42.——43.—frtig ma. uras fiatal nehéz 42.50—45.— frtig, magy. uraságí fiatal közép 44.——44.50 frtig, magy. uras. fiatal könnyü 42.——43.— frtig, magyar szedett nehéz 42.50—43.50 frtig, magyar szedett közép 42.——43.— frtig, magy, szedett könnyü 41.——42.— frtig, szerb. átmeneti nehés 41.——42.— szerb. átmeneti közép 41.50 43.— frtig, szerb. átmeneti könny. 39.—41.— frtig. Az árak hislalt sertéseknél páronkint 44 kgl. 4%-os levonással métermázsánkint értendők. Romániai ás szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megtérittetik.

Sertéslétszám: Jan. 31-én volt készlet 45,371 drb, febr. 1. és 2-án felhajtatott 2759 drb, febr. 1. és 2. elszállittatott 1964 drb. Maradtkészletben 93,576 drb sertés.

SZERKESZTŐI POSTA.

Sz. F. urnak, Széplak. Köszönjük a küldeményt. Levélben válaszolunk.

Debr. szinház.

Holnap, csütörtökön, 1890. február hó 6-án páratlan bérletben, fényes kiállitással, HEGYESSY GYULA jutalomjátékául, itt ötödször:

SATANIEL,

a Cléveborgi vár ördöge.

Nagy operette 3 felv.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
Kiadó: **Kutasi Imre.**

NEUSTEIN-FÉLE CZUKROZOTT SZT. ERZSÉBET vértisztitó LABDACSOK

Minden hasonló készitményekkel szemben előnyben kell részesiteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredménynyel használtatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen hashajtók és vértisztitók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrását olvasni és czukrozott alakja miatt még gyermekek is szivesen veszik. — Ezen labdacsok dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyitványnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacsot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger, (8 doboz 120 labdacs) ára csak 1 frt. o. é.

ÓVÁS! Minden doboz, a melyen e czég: gyógyszertár „zum heiligen Leopold" nem áll és a hátsó oldalán védjegyünket nem hordja, egy hamisitvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz, s nem semmi eredményt fel nem mutatható, de épenséggel ártalmas készitményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacsokat kelli kérni és ezek a boritékon és használati utasitáson az itt látható aláirással el látva. — Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold" des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Planken und Spiegelgasse, Raktár, Debreczenben Rothschnek V. Emil és Tóth Béla (előbb Göltl Nándor) gyógyszertárában.

Neustein Fülöp Gyógyszerész

!!! A ki nem tudja, !!!

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felelne meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon **Richter kiadóintézetétől Lipcsében**, a képekkel ellátott **„A Betegbarát"** czimü könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálairatok bizonyitják, hogy a müvecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a **vágyva-vágyott gyógyulást** is hamar megtalálták. A könyv **ingyen** küldetik meg.

!! Szenzácziós !!

Baum-féle Aetna. Gyors alágyujtó fa- és szén számára. **Nagy megtakaritás fában**, s még nedves fánál is használható. Egés tartalma minden egyes darabnál **15 perez.**

A Baum-féle Aetna egy háznál se hiányozzék, a Baum-féle Aetna mindenütt alkalmaztassék, a hol gyors tüzet kell alágyujtani. Ára 1000 drb bérmentve csomagolással 25 vámfont suly **2 frt 50 kr. Ismételadónak nagy kedvezmény.** Kivánatra próbaúl 100 darab küldetik. Kapható minden nagy füszer- és vegyeskereskedésben és fa- s szén-üzletben, szintugy a **feltalálónál**

Baum Ignácz-nal

BUDAPEST.

VII., felső erdősor 37. sz., Baum-féle Aetna.

Dr. BORBÉLY IMRE

fogorvos

med. universalis. Lakik Piacz-utcza 171l.

Rendel: **d. e. 9—12-ig**
d. u. 3—5-ig

Előirása után készült fogpora, szájvize, fogketéje kapható helyben az összes gyógyszertárakban, **Szentkirályi** és **Kalenda** diszmü, **Beke László** női-divat üzletében.

Főraktár Muraközy: gyógyszertár.

Köhögés rekedtség

elleni Strausz A.-féle gyógyfükivonatu

Mellpasztillák

Mellszörp és **Mellsör**

a n. é. közönség figyelmébe ajánljuk.

Strausz A. utóda

Budapest, Fonciér-palota.

Kapható minden helybeli **gyógyszertár** és **droguista** üzletben.

27 27

JELENTÉS!

Térhiány miatt, elhatároztam, a következő czikkeket, ***rendkivül leszállitott árban***, végkép kiárusitani, u. m.:

futó szőnyeg,

CSIPKE,

szalag, himzés,

női fehérnemű,

ARCZFÁTYOL, MÜVIRÁG,

téli alsó szoknya és levélpapir.

Végül felemlitem, hogy az előrehaladt idény következtében, raktáramon lévő összes téli árúk is, leszállitott árban adatnak el.

Tisztelettel

BAUM MIKSA.

27 27

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztossabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utólérhetlen hatásu az étvágytalanság, gyomor gyengeség, büzös lehelet, savanyu felbülöges, szél rekedés, (Kolika) gyomor hurut, gyomor éges, gyomor homok és dara képződés, tulságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklést, székrekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kitisztitja, elüzi a bélférgeket, s gyogyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, **használati utasitással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr.** Központi székküldési raktár: **Brády Károly gyogyszertára Kremsier (Morva ország).**

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok feleképen utánoztatnak s hamisitatnak, s ezért valodiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjegygyel ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatatott.

Máriazelli Labdacsok. **A Keményszékles és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok is, sokféle képen hamisitatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremsieri gyogyszerész** név alá irására, melyek minden eredeti dobozon láthatok. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok nem titkos szerek, a gyogyható anyagaiknak összetétele minden használati utasitásban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsok kaphatok

Debreczenben: Göltl Nándor, Mihálovics István, dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy Béla és Balás E. urak gyógyszertáraiban; Berettyó-Ujfaluban: Tamásy Géza gyógysz.: Ér-Mihályfalván: Mátray István gyógysz.; Kis-Marján: Galassy Frigyes gyógysz.; Nagy-Kun-Madarason: Jung C. gyógysz.; Nagy-Bajomban: Körös Lajos gyógysz.: Nánáson: Kovácz Lajos gyógysz.

ad $\frac{10656}{1889}$

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Mely szerint közhirré tétetik, miszerint Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező, a Szoboszló, Tetétlen, Földes és Derecske községekkel határos, együtt 4778 cat. holdat tevő 1-ső osztályu szántó föld, mely most 10 tag. ban használtatik, f. 1890 évi márczius hó 4-ik napján d. e. 9 órakor a városháza nagy termében tartandó nyilvános árverésen f. 1890 évi október 1-től tizenkét egymásután következő évre, tehát az 1902-ik évi october 1-ig haszonbérbe fogván kiadatni, ezen határidő annak megemlitésével tétetik közhirré, hogy az árverés alkalmával a városi számvevői hivatalban megtekinthető árverési feltételekben kitett kikiáltási árak 10%-át az árverelni óhajtók, a bizottság kezéhez bánatpénzül készpénzben letenni tartoznak.

Megjegyeztetik, hogy a város polgármesteri hivatalánál az árverést megelőző napon f. évi márczius 3-án d. u. 5 óráig az egész tiz tag földre vonatkozó zárt ajánlatok is elfogadtatnak, melyeknek azonban az igéret 10%-ának bemellékelése mellett azon nyilatkozatot is tartalmazniok kell, hogy az ajánlat tevő az árverési feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Debreczen, 1890. jan. 25.

A városi tanács.

KÖNYV- és KŐNYOMDAI MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

Debreczen, 1890. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.